

Preek over 1 Samuël 7  
- Schildwolde, 7 november 2021  
- Kees van Dusseldorp  
- met viering HA

[serie: Samuël, profeet in onzekere tijden 3/4]

thema: Vrede geeft rust

votum en groet (gezongen)  
Gezang 163 Dit huis, een herberg onderweg  
wetslezing  
Psalm 82  
gebed  
lezen: 1 Samuël 7: 2-17  
preek  
Lied 316:1,4 Het woord dat u ten leven riep  
KidzKlup  
Opwekking 602  
formulier HA 2  
gezongen Onze Vader (melodie Elly & Rikkert)  
viering  
Psalm 103:1,3,4  
gebed  
collecte  
Lied 425 Vervuld van uw zegen  
zegen (met gezongen amen)

## Tien geboden – toegepast op de actuele situatie (november 2021)

God heeft zich bekend gemaakt als de HEER: Ik ben die Ik ben. Wat er ook gebeurt, Ik ben er altijd bij. Ik heb je bevrijd uit de slavernij van de zonde, de angst en de dood door het bloed van mijn Zoon. Wees niet bang: niets kan je scheiden van mijn liefde. Ik heb jullie in vrijheid gesteld en breng jullie – dwars door de woestijn – naar het goede leven.

1. Vereer alleen de HEER. Maak geen afgod van je gezondheid, ook niet van je geld of van je eigen mening. Er is maar één God, bij Hem word je gelukkig.
2. Vereer niet een zelfgemaakt beeld van God. Ontdek wie de HEER echt is en luister naar wat Hij je wil zeggen. Wees niet eigenwijs, maar laat je redden door Christus.
3. Misbruik de naam van de HEER niet. Vervloek Hem niet als het tegenzit. Zeg ook niet te gemakkelijk dat Hij aan jouw kant staat als je een meningsverschil hebt.
4. Gedenk de rustdag. Richt je in alle onrust op vrede met God. Laat zien wat de dienst aan God en de verbondenheid met elkaar voor je betekenen, ook als je thuis blijft.
5. Toon eerbied voor je vader en je moeder. Scheld niet op bestuurders en handhavers, maar bid voor hen en behandel hen met respect.
6. Pleeg geen moord. Geef ruimte aan elkaar en bescherm elkaar. Breng jezelf niet in gevaar. Denk aan de kwetsbare mensen en zoek hun belang.
7. Pleeg geen overspel. In spannende tijden staan relaties onder druk. Denk eraan dat je elkaar nodig heeft. Heb geduld met elkaar en wees lief voor elkaar.
8. Steel niet. Wees niet gericht op je eigen voordeel ten koste van anderen. Buit ook de schepping niet uit. Deel van wat jij hebt gekregen met wie niets heeft.
9. Leg over je naaste geen vals getuigenis af. Brand een ander niet af, ook niet op sociale media. Oordeel niet zo snel. Wees betrouwbaar en integer in wat je zegt.
10. Zet je zinnen niet op wat een ander heeft of kan of mag. Roep niet te snel dat iets niet eerlijk is. Laat je niet meeslepen door verhalen. Wees open in je bedoelingen.

Kortom: Laat je vullen met de Geest van Jezus Christus. Heb in woorden en daden God lief boven alles en je naaste als jezelf.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Zoals jullie weten, ben ik nog aan het herstellen van de langdurige gevolgen van corona. Een van de dingen waar ik afgelopen voorjaar af en toe last van had, was een opgejaagd gevoel. Zomaar, zonder aanleiding, kon me dat overvallen. Ik herinner mij dat ik een keer op de bank zat en me heel onrustig voelde. Ik wilde zoveel en er lukte zo weinig. Ik had een paar kleine dingen bedacht om te doen, maar ik overzag het niet. Ik had al zoveel afspraken afgezegd en voelde me daar vervelend over. Ik was gestrest, ik had niet de rust om een boek te lezen. Ik werd er ook niet gezelliger op voor mijn omgeving, denk ik. Op dat moment belde er een vriend die vroeg hoe het was. We praatten er even over en hij zei: 'Kees, neem toch je tijd. Je kunt nu even niet, je hoeft nu even niet. Is er iemand die meer van je verwacht? En al was dat zo... Let niet op wat je wilt of wat je kunt, maar let op wie je bent: een kind van God, dat even niet zoveel in te brengen heeft.' Dat korte telefoontje bracht bij mij de rust weer terug. Ik kon weer vanuit de vrede van Christus naar mezelf kijken.

Zulke momenten waren er meer. Want rust sijpelt zomaar weer weg. Regelmatig moest iemand anders mij iets vragen of iets zeggen om de andere kant op te kijken, weer bij de vrede te komen. In die vrede verdween de stress en kwam de rust weer terug.

Vrede brengt rust.

Als het goed zit in je ziel, tussen jou en God, dan ontstaat er ruimte en rust.

\*\*

In een heel andere tijd en op een heel andere schaal, is dat wat er in de tijd van Samuël gebeurt. Als Israël zucht onder de voortdurende invallen van de Filistijnen. Als land in een diepe recessie is beland. Als de tegenstellingen regelmatig tot onderlinge conflicten leiden. Als de zwakkeren worden uitgebuit, de weduwen, wezen en vreemdelingen zichzelf moeten redden. Als de liturgie niet meer opstijgt, omdat er geen ark meer in het heiligdom staat. Als er geen eerlijke rechtspraak meer is. Als er angst is in het heden en onzekerheid over de toekomst. Als de mensen in hun verwarring met hun nood steeds meer bij God beginnen te klagen. Dan staat Samuël op en die zegt: 'Het probleem zijn niet de Filistijnen. Het probleem is niet het egoïsme of de economische problemen. Het probleem ligt in jullie relatie met de HEER. Doe al jullie afgoden weg en kom dan naar Mispa, dan zal ik voor jullie bidden.

En als ze in een grote volksvergadering in Mispa bij elkaar zijn, belijden ze hun schuld en afgoderij tegenover de HEER. Bij de daarop volgende onverhoedse aanval van de Filistijnen neemt Samuël eerst de tijd om de mensen bij God te brengen. Met een offer en met een gebed. Zodat ze hun afhankelijkheid beseffen, zowel van Gods kracht als van Gods genade. Daarna is het de Heer zelf die met machtige donder de vijanden in verwarring brengt en zijn volk de overwinning bezorgd. En dan is het weer Samuël die de blik omhoog richt. Een gedenksteen. Eben-Haezer, de HEER heeft ons tot hiertoe geholpen. Zodat ze het niet vergeten: niet wij, maar de HEER! Een belangrijke nederlaag. Jarenlang hebben ze geen last meer van de Filistijnen. Het recht van de Heer wordt hersteld door Samuël die jaarlijks op verschillende plaatsen komt om recht te spreken en Gods richtlijnen onder de aandacht te brengen en uit te leggen.

Vrede geeft rust. Wat Samuël doet, is de vrede met God herstellen. De oriëntatie van het volk op de HEER gericht te houden. Dat is het hart van zijn werk. En dan ontstaat er rust en ruimte om te leven. Om het vol te houden tot er structureel wat verandert. Hoewel de dreigingen niet weg zijn, de toekomst nog onzeker is en de ontwikkelingen nog spanning oproepen. Temidden van alle onrust en spanning is het leven toch leefbaar. Omdat er vrede is met God. Samuel, profeet van God in de verwarrende tijd tussen de rechters en de koningen.

\*\*

Vrede geeft rust. In nog weer heel andere omstandigheden is dat wat wij vandaag nodig hebben. Al eerder heb ik onze tijd getypeerd als een tijd van overgang. De cultuur die we hadden, verdwijnt. In de kerk, in ons land, in onze wereld. Op verschillende terreinen is sprake van een crisis. Gezondheidszorg, woningnood, bestuurscultuur, jeugdzorg, milieuproblemen. Het oude werkt niet meer. Maar het nieuwe tekent zich nog niet af. Dat geeft onzekerheid, discussies, strijd. Schade aan relaties, onveiligheid voor kwetsbaren, wantrouwen in de gemeenschap, angst in de harten, problemen voor bedrijven, geldzorgen in gezinnen.

Veel mensen zetten zich in. Bestuurders, burgers, professionals, hulpverleners. Dat is mooi en nodig. Maar mag het in de gemeente van Jezus Christus een spade dieper? Dat het niet alleen gaat om problemen op te lossen, maar allereerst om het met elkaar vol te houden in moeilijke tijden? Dat het niet alleen gaat om het uitstippelen en uitvoeren van gezond beleid, het innoveren van bestaande technieken, maar om de basis van vrede en vertrouwen waarmee we de weg gaan, ook als je niet weet hoe die weg verloopt?

Samuël was een geschenk van God aan zijn volk. Om zijn volk de weg te wijzen in een tijd van onrust en crisis. Wat Samuël doet, is wijsheid voor ons. Hij zet de vrede met God centraal. Om het van daaruit vol te houden, om de rust niet te verliezen, om verbonden te blijven met elkaar, om ook in verwarrende tijden het goede te doen, ieder op zijn of haar eigen plaats.

Het allerbeste wat wij kunnen doen in onze tijd, in onze wereld, is wat wij straks gaan doen: het heilig avondmaal vieren. De vrede met God zoeken. Schuilen bij Jezus Christus. Vergeving van al onze zonden ontvangen. Het hart vullen met blijdschap en hoop. Elkaar met al onze verschillen weer aanvaarden als broers en zussen in de Heer. Kracht putten uit de belofte van de tijd die komt. Om het met nieuwe moed vol te houden.

Avondmaal vieren is geen wereldvreemde bezigheid. We vieren het midden in het leven, met al zijn gebrokenheid, onzekerheid, spanningen, zonden en wonden. We zoeken wat het belangrijkste is: vrede met God. Om van daaruit de rust te vinden in ons leven van elke dag.

\*\*

‘Ja maar, dat vind ik nu typisch domineestaal. Gemakkelijk gezegd vanaf de preekstoel. Het is vast heel bijbels. Avondmaal vieren als het beste wat je kunt doen als er zoveel kapot gemaakt wordt en er geen oplossingen zijn voor onze problemen. Dat klinkt zo gemakkelijk. En zo weinig reëel.’

\*\*

O ja?

Kijk eens naar het Israël van vroeger! Hun Baäls en Astartes moesten ze wegdoen. Hun focus op welvaart, groei, vruchtbaarheid, eigen kracht. Belangrijke en waardevolle zaken, die afgoden waren geworden. Ze moesten ze kruisigen en afhankelijkheid leren van de HEER. Daar is niets wereldvreemds aan. Dat is hard werken, waarbij je keihard met jezelf en met anderen geconfronteerd wordt. Niet voor niets goten ze liters water op de grond uit. Als teken van hun verdriet, berouw over hun zonden en verlangen naar de HEER.

Kijk eens naar het Israël van vroeger! Juist toen ze aan het bidden waren, werden ze aangevallen door een overmacht aan Filistijnen. Want wie de vrede met God zoekt, kan verwachten dat aanvechtingen en aanvallen eerst sterker worden. Het roept strijd op. Van je omgeving. In jezelf. Van al die mechanismen om voor jezelf op te komen, de discussie aan te gaan, je vast te klemmen aan uiterlijke zekerheden. Leven vanuit de vrede voelt kwetsbaar. Maar is uiteindelijk de enige manier om het leven niet te verliezen. Want God zal helpen. Tot hiertoe en verder.

Kijk eens naar het Israël van vroeger! Ze kenden het risico van terugval. Van weer wegzakken in de oude reflexen en oude vormen. Leven in afhankelijkheid is zo gemakkelijk niet. Een gedenksteen voor Gods daden. Een voortdurende herinnering aan het recht van God. Een doorgaande verzoening voor alle zonden. Creëer de momenten, zoek de plekken, laat je bepalen bij wie God is. Het is gemakkelijker om mee te deinen in de drukte van elke dag en de verhalen van mensen, dan om stil te staan en omhoog te kijken.

Daarom, broeders en zusters: het beste wat je kunt doen in jouw leven, hoeveel onrust en problemen daar ook zijn, is heel bewust avondmaal vieren. Het beste wat wij kunnen doen als gemeente van Jezus Christus in Schildwolde en omgeving, is samen het avondmaal vieren. Ik ben ervan overtuigd dat Samuël ons dat zou zeggen. De profeet die Gods volk de weg wees in de onrustige tijden van toen. Bewust avondmaal vieren. Opnieuw de vrede met God zoeken en ontvangen. En vandaar de rust krijgen om te accepteren dat er vragen, moeiten en beperkingen zijn. Om angst van je af te schudden, je van slechte gewoonten te bekeren en je in te zetten voor gerechtigheid en barmhartigheid. En nog meer: om altijd en overal te genieten van het feit dat je door God gezien, geliefd en gezeegend bent. In Jezus Christus. Vrede geeft rust.

Amen